

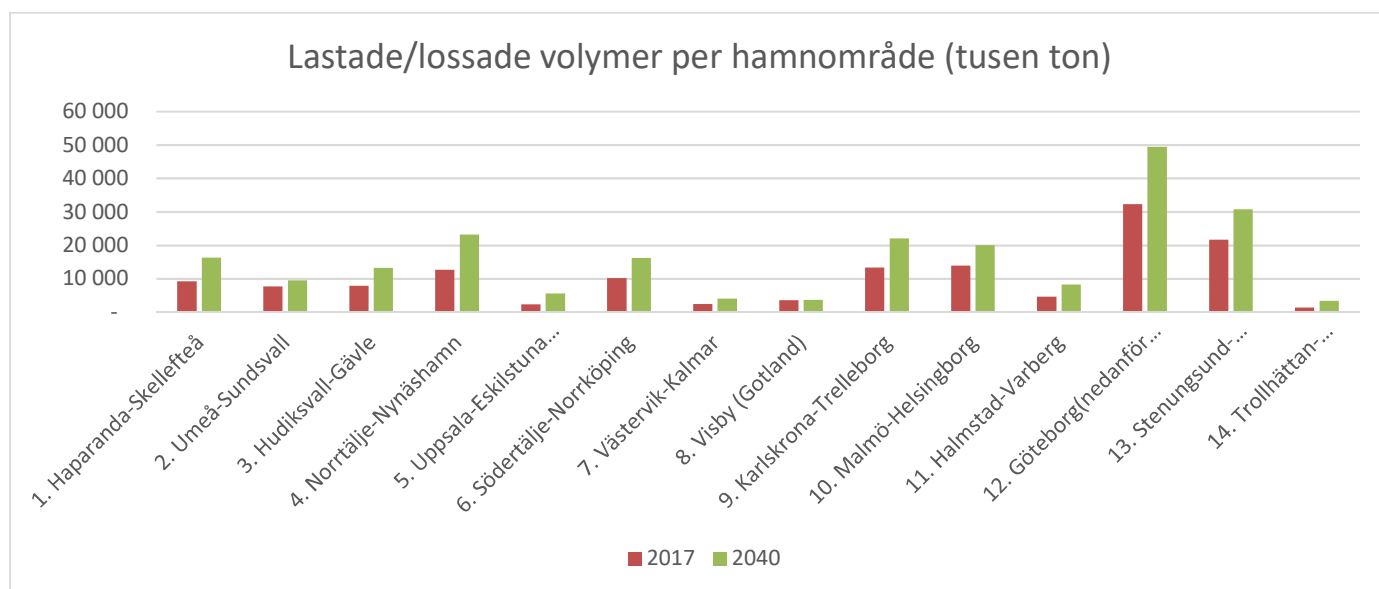
Validering av hamn- och sjöfartsprognos

Valideringsunderlaget från Expertcenter avseende sjötrafik omfattar samgodsresultat för 2017 samt 2040. Nivåerna som anges gäller för lastade/lossade volymer per hamnområde för år 2017 samt 2040. Prognosresultaten visas i figur 1.

Både i Samgods och i Trafikanalys officiella hamnstatistik kategoriseras hamnarna i Sverige i så kallade hamnområden, i vars flöden redovisas samlat. För detta valideringsarbete har statistik hämtats från Trafikanalys samt från Svenska hamnar. Trafikverkets Region Mitt har 2 hamnområden, varav ett av dessa hamnområden, hamnområde 2. Umeå - Sundsvall delas med Region Nord. Hamnområde 3. Hudiksvall – Gävle ligger helt i Region Mitt.

Samgodsresultateten visar följande

- Hamnområde 2. Umeå – Sundsvall beräknas hantera totalt 7,75 miljoner ton 2017 och 9,54 miljoner ton 2040. Detta ger en ökning på 23,1 % eller 0,9 % per år i genomsnitt
- Hamnområde 3. Hudiksvall – Gävle beräknas hantera totalt 7,92 miljoner ton 2017 och 13,24 miljoner ton 2040. Detta ger en ökning på 67,3 % eller 2,3 % per år i genomsnitt

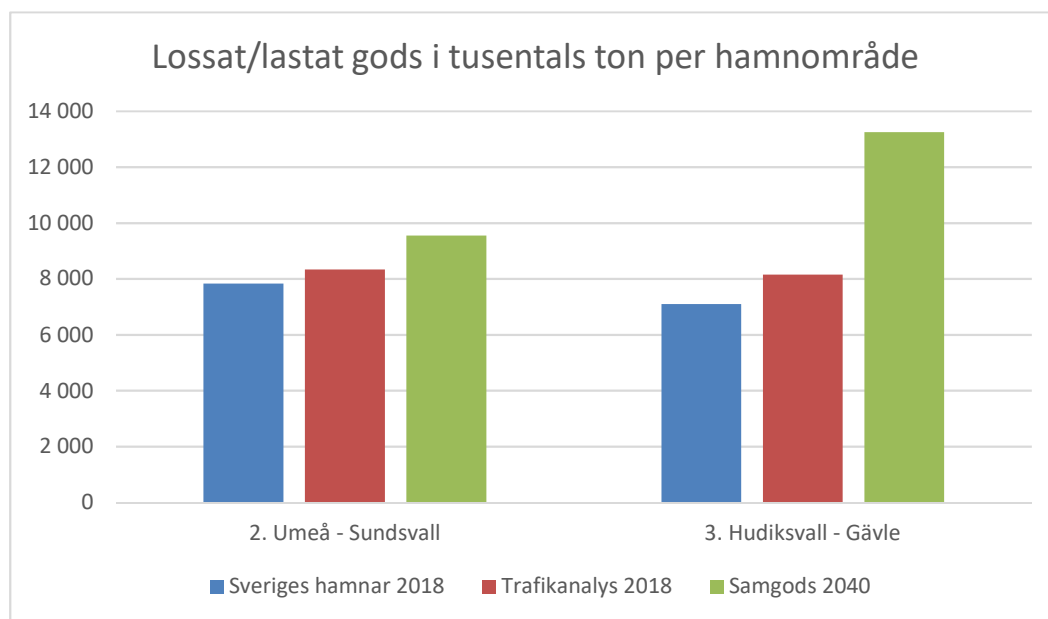

Figur 1. Lastade/lossade volymer per hamnområde i tusen ton. Samgodsresultat.

Statistik har hämtats från Trafikanalys samt Sveriges hamnområden för åren 2016, 2017 2018. Denna statistik presenteras i tabell 1 nedan. Statistiken från Sveriges Hamnar inkluderar endast medlemshamnar och det kan därför ha skett ett visst bortfall på hamnområdesnivå. Dessvärre är godsvolymer för 2019 inte tillgängligt förrän i maj-2020.

Årtal	Statistik Sveriges hamnar (tusen ton)		Statistik Trafikanalys (tusen ton)				Samgodsresultat (tusen ton)	
	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2017	2040
2. Umeå - Sundsvall	7 442	7 832	7 880	7 831	7 733	8 339	7 752	9 544
3. Hudiksvall - Gävle	7 412	7 102	7 796	6 935	8 139	8 146	7 917	13 243

Tabell 1. Hamnstatistik samt prognosresultat för Umeå - Sundsvall samt Hudiksvall - Gävle.

- Utveckling hamnområde 2. Umeå – Sundsvall 2017 – 2018: 7,83 %
- Utveckling hamnområde 3. Hudiksvall – Gävle 2017 – 2018: - 0,08 %

- Årlig utveckling hamnområde 2. Umeå – Sundsvall 2015 – 2018: 1,90 %
- Årlig utveckling hamnområde 3. Hudiksvall – Gävle 2015 – 2018: 1,47 %

Slutsatser

Enligt prognosen ska Umeå – Sundsvall öka sin hanterade godsmängd från 7,75 miljoner ton till 9,5 miljoner ton. Vid en jämförelse mellan basårsprognosen och den statistik som finns tillgänglig för 2017 stämmer prognos och statistik väl överens. Enligt Trafikanalys hanterades 2017 7,73 miljoner ton medan prognosen visade på 7,75 miljoner ton. För 2018 redovisar Trafikanalys en hanterad godsmängd om 8,34 miljoner ton vilket är ökning på 7,83 procent från tidigare år eller en ökning på 1,9 procent per år mellan 2015 och 2018. Baserat på den senaste rapporterade volymhanteringen från 2018 krävs således över en miljon ton innan prognosen för 2040 uppnås. Fortsätter däremot utvecklingen med 1,9 procent utifrån 2018 års nivåer kommer volymen vara uppnådd redan 2025. Tidigare års statistik visar dock på både minskningar och ökningar mellan år och utvecklingen behöver inte vara linjär över tid.

För Hudiksvall – Gävle prognosticeras en godsvolymökning på 67,3 procent jämfört med Umeå – Sundsvalls 23,1 procent. Ökningen kan även ställas i relation till den totala utvecklingen i Sverige som förutsågs till 57,2 procent. För tillfället byggs Gävle hamns containerterminal ut vilken förväntas kunna hantera 600 000 TEU per år¹ jämfört med 120 118 TEU under 2018². Detta betyder att det troligen inte finns anledning att tro att kapacitetsbrist kan sätta stopp för godsvolymutvecklingen de närmsta åren. En jämförelse mellan basårsprognosen och hamnstatistik för 2017 visar på små skillnader, Trafikanalys redovisar en hanterad volym om 8,14 miljoner ton medan basårsårsprognosen visar på 7,92 miljoner ton. Statistik från efterföljande år 2018 visar på en försumbar årlig ökning på endast 0,08 procent. Mellan 2015 och 2018 ökade dock godsvolymer med 1,47 procent i genomsnitt per år. Den prognosticerade ökningen från samgodsmodellen för Hudiksvall – Gävle är 2,2 procent i genomsnitt och de prognosticerade volymerna för 2040 om 13,24 miljoner ton är fortfarande mycket högre än den senast tillgängliga statistiken och en utveckling om 2,2 procent per år är därför fortsatt rimlig.

Expertcenter presenterar Samgodtsresultaten per hamnområde, då modellens resultat inte bedöms vara tillförlitliga på mer detaljerad nivå, som exempelvis enskilda hamnar. Prognosresultat för enskilda hamnar ska därför inte användas i analyser.

¹ Gävle hamn. 2017. Ostkustens största containerhamn blir dubbelt så stor.
<https://gavlehamn.se/SV/News/13384/Ostkustens-storsta-containerhamn-blir-dubbelt-sa-stor>

² Trafiken i Sveriges Hamnars medlemsföretag Kvartal 1-4 2018 och kvartal 1-4 2017